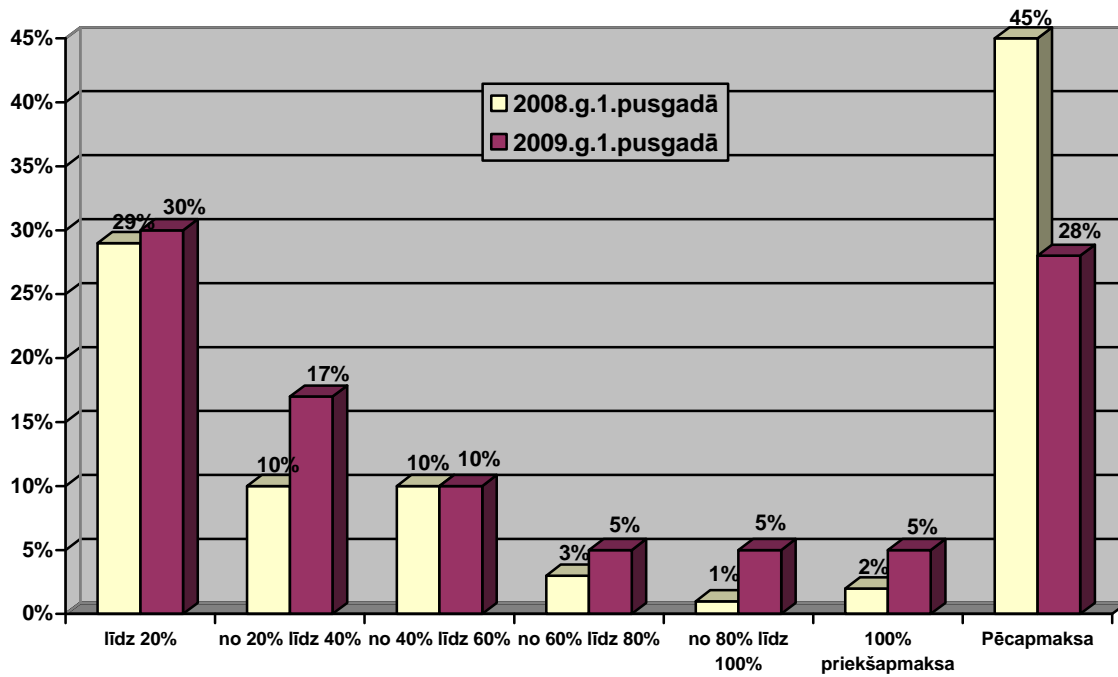

CREDITREFORM LATVIJA: PRIEKŠAPMAKSAS DARĪJUMI STRAUJI PIEAUG UN IZSPIEŽ NORĒĶINOS PĒCAPMAKSAS NOSACĪJUMUS.

Rīgā, 2009.gada 17.septembrī

Kā jau Creditreform Kredītmenedžmenta pētījuma rezultāti gada sākumā parādīja, šobrīd Latvijā, neraugoties uz lielo konkurenci dažādu nozaru uzņēmumos, priekšapmaksas darījumi strauji pieaug. Tā kā tā šobrīd ir aktuāla problēma Latvijas uzņēmējiem, Creditreform ir veicis padziļinātāku izpēti par priekšapmaksas darījumiem uzņēmumos.

Ja 2008.gada pirmajā pusgadā gandrīz puse (45%) no aptaujātajiem uzņēmumiem preču un pakalpojumu pārdošanu veica ar dažādu termiņu pēcapmaksas noteikumiem, tad šogad situācija krasi izmainījies. Šī gada pirmajā pusgadā ar pēcapmaksas nosacījumiem vairs savas preces un pakalpojumus pārdeva tikai 28% aptaujātie uzņēmumi. Tādējādi, baidoties no maksājumu kavējumu vai vispār nesamaksāšanas riska, atliktie maksājumi darījumos nokritušie par 17 procenta punktiem. Pie tam ievērojami tsāki kļuvuši arī pēcapmaksas vidējie termiņi. Tajā pašā laikā par noteicīgo veidu norēķinos par veiktajiem darījumiem strauji sāk ieņemt *priekšapmaksā*. Aptauja parādīja, ka šogad pirmajā pusgadā 72% no visiem veiktajiem darījumiem norēķinos izmantota priekšapmaksā vai daļēja priekšapmaksā, kad pagājušajā gadā tajā pašā laikā posmā tādu norēķinu kārtību izmantoja 55% gadījumos.

Līdztekus strauji pieaugošajiem priekšapmaksas darījumu tempiem dažādos tirgus segmentos ievērojami palielinājušies arī to *apmēri*. Ja aizvadītā gada pirmajā pusgadā preču pārdevēji un pakalpojumu sniedzēji tikai 2% no kopējiem darījumiem prasīja *pienu* to vērtības nomaksu avansā, tad aizvadītajā pusgadā tādu jau sastādīja 5%, savukārt darījumi, kur priekšapmaksas lielums ir robežās no 80 līdz 100% no darījuma vērtības, pieauguši attiecīgi no 1% uz 5%. Ja aplūkojam kopumā priekšapmaksas lielumu robežās no 60 līdz 100% ieskaitot no darījuma vērtības, tad tādi darījumi šī gada pirmajā pusgadā bija jau 15% no to kopējā skaita, kamēr pagājušajā gada pirmajā pusgadā tie sastādīja tikai 6%. Tajā pašā laikā jāatzīmē, ka nav būtisku izmaiņu un joprojām visizplatītākā ir priekšapmaksā līdz 20% no darījuma vērtības, šādu darījumu īpatsvars kopējo darījumu skaitā aizvadītajā pusgadā bija 30%, kas pat salīdzinot ar iepriekšējā gada to pašu laika posmu pat par vienu procenta punktu pieaudzis.

Pētījums skaidri norāda, ka kredītēšanas attiecības starp biznesa sadarbības partneriem kļūst arvien sarežģītākas, mazāk uzticas viens otram un kļūst prasīgāki, cenšoties pēc iespējas minimizēt uzņēmējdarbības riskus vai no tiem vispār izvairīties. Strauji palielinoties priekšapmaksas darījumiem un samazinoties pēcapmaksai norēķinos, ļoti liels skaits uzņēmumu pārdzīvo hronisku apgrozāmo līdzekļu trūkumu, kas ir nopietna bremze ekonomikas izkļūšanai no pašreizējās vispārējās krīzes. Apgrozāmo līdzekļu trūkumu pastiprina piegādātājiem atteiktie kredītapdrošināšanas limiti no kredītrisku apdrošinātāju puses un banku stīvums darījumu kredītēšanā.

Papildus informācija: Maruta Broka, SIA Creditreform Latvijā, mārketinga speciāliste, e-mail: maruta.broka@creditreform.lv.